

Wij 23

Wij vertellen

Op weg naar duurzame zorg

Pagina 4-5

Wij zorgen

Samenwerking in restaurant
Kaleidoskoop

Pagina 6-7

Wij doen

Laatste-zorgmedewerker
Nel van der Meer

Pagina 8

Wij beleven

Herman den Beer kweekt de
prachtigste waterlelies

Pagina 10

VOORWOORD

Pagina 3

WIJ VERTELLEN

Op weg naar duurzame zorg

Pagina 4-5

WIJ ZORGEN

Samenwerking Ipse de Bruggen en
WIJdezorg in restaurant Kaleidoskoop

Pagina 6-7

WIJ DOEN

Laatste-zorgmedewerker Nel van der Meer
Hobby toneelspelen

Pagina 8
Pagina 9

WIJ BELEVEN

Herman den Beer kweekt de
prachtigste waterlelies
Oude tijden, nieuwe tijden

Pagina 10

Pagina 11

Recept: Winterse drankjes
Woordzoeker
Mevrouw Den Horder was
schoonheidsspecialiste
Agenda/kalender/info

Pagina 12

Pagina 13

Pagina 14

Pagina 15

COLOFON

Redactie

Elly van Lammeren
José van Heiningen
Matty Zwemer
Ingrid Kraakman
Anneke Hoogeveen (gastlid)

Redactieadres WIJ

Postbus 66
2380 AB Zoeterwoude
wij-redactie@wijdezorg.com

Vormgeving en productie

Tikken & Meer
SeaviewDesign

Tekst

José van Heiningen
Matty Zwemer
Saskia Liefbroer
Ingrid Kraakman

Fotografie

Shutterstock
WIJdezorg archief
Monique Voorham

Oplage 2.158 stuks

Op weg naar duurzame zorg

Samenwerking Ipse de Bruggen en WIJdezorg

Herman den Beer kweekt de prachtigste waterlelies

Oude tijden, nieuwe tijden

Beste Lezer

Het is een goede traditie om in de decembermaand terug te kijken op het voorbije jaar. Voor WIJdeZorg was 2016 een mooi jaar, op allerlei manieren. Een jaar waarin we een groot aantal bewoners en cliënten welkom mochten heten, zowel in onze locaties als in de thuiszorg. Een jaar waarin onze medewerkers weer veel werk hebben verzet, met de bevoegenheid en het enthousiasme die we zo van hen gewend zijn. Een jaar ook waarin we onveranderd konden rekenen op de trouwe inzet van onze vrijwilligers, die zoveel extra mogelijk maken. Een jaar met veel nieuwe initiatieven, zoals de start van ons reizende Alzheimer café in de gemeenten Nieuwkoop en Kaag & Braassem. En – last but not least - een jaar met belangrijke veranderingen. Na onze thuiszorgteams maakten ook de intramurale teams van Jacobus en Rhijndael de overstap naar zelfstandig werken. Bovendien zijn we per 1 oktober gestart met de pilot van het elektronisch cliënten dossier (ECD) in de Aarhoeve.

Afgelopen oktober voerde het auditteam van Perspekt de tussentijdse audit uit. Aan het eind van de auditperiode hoorden we dat WIJdeZorg het keurmerk 'goud' waardig is gebleven. Een uitslag waar we trots op zijn! Daarbij werden we verrast met een bijzonder compliment. Het auditteam had veel waardering voor de uiteenlopende initiatieven die we in onze locaties ontwikkelen om bewoners en cliënten leuke momenten te laten beleven.

Bevoegenheid, enthousiasme, nieuwe initiatieven - het staat haaks op de sombere geluiden die ons via de media bereiken. Zou je vandaag de dag een willekeurige Nederlander op straat vragen naar zijn indruk van de zorg in de verpleeghuizen, dan zou het antwoord wellicht negatief zijn. Bovendien, menig 60-plusser herkent zich helaas in de uitspraak 'het is mooi om oud te worden, maar heel wat anders om oud te zijn'.

Irene Keijzer

locatiemanager Aarhoeve en locatie Nieuwkoop

Het is belangrijk dat media aandacht vestigen op misstanden in de zorg, maar wat is het toch jammer dat ze niet de andere kant van de zaak belichten: in veel verpleeghuizen en zeker bij WIJdeZorg is er volop aandacht voor heel de mens, voor de kwaliteit van zorg, wonen én welzijn. Ouderen die bij ons wonen, kunnen elkaar gemakkelijk ontmoeten en zijn niet afhankelijk van familie of mantelzorgers om te kunnen deelnemen aan allerlei activiteiten. Ze kunnen elkaar dagelijks treffen in het restaurant om de maaltijd te gebruiken en gezellig samen koffie, thee of een borreltje te drinken. Juist dit alles kan ervoor zorgen dat het leven meer fleur en kleur krijgt.

Zeker ook in deze feestmaand is er volop gelegenheid om elkaar te ontmoeten, in een sfeer van licht en warmte die zo bij december hoort. Het beste doen, omzien naar de ander – dat is wat ons drijft. Niet alleen tijdens de kerst, maar álle dagen van het jaar. Inderdaad, het is mooi om oud te worden. Bij WIJdeZorg is het ook mooi om oud te zijn.

Op weg naar duurzame zorg

Duurzaamheid is een thema dat snel in actualiteit toeneemt. En dat is maar goed ook. De afgelopen 25 jaar is er wereldwijd meer fossiele brandstof verbruikt dan in de hele mensheid daarvoor. Als wij zo doorgaan zullen de bronnen worden uitgeput en zal CO₂-uitstoot het klimaat en de luchtvervuiling nog meer beïnvloeden dan nu al het geval is. Met elkaar dragen wij een verantwoordelijkheid naar volgende generaties.

Wat doen de wereldleiders

Op de grote klimaatop in Parijs op 1 oktober 2016 hebben 195 landen een historisch klimaatakkoord afgesloten met als belangrijkste doel het terugdringen van broeikasgassen om zo de opwarming van de aarde onder de 2 graden Celsius te houden. Op 6 oktober sloot de burgerluchtvaart een eveneens historisch wereldwijd klimaatakkoord af met als doel de CO₂-uitstoot van vliegtuigen in 2050 te hebben gehalveerd.

Wat doet Europa

Europa heeft het verplichte Europese Energie Directief (EED) ingesteld. Deze richtlijn verplicht organisaties tot een vierjaarlijkse energieaudit, waarbij moet worden voldaan aan de gestelde duurzaamheidscriteria.

Wat doet Nederland

Als lid van de Europese Unie conformeert Nederland zich aan het EED en heeft de Rijksoverheid een zogenoemde Green Deal opgesteld. De ministeries van Economische Zaken, Volksgezondheid Welzijn en Sport, Infrastructuur en Milieu hebben de Green Deal samen met gemeenten, omgevingsdiensten en zorgkoepels geïnitieerd. Dit om gezamenlijk aan een duurzame bedrijfsvoering te werken.

Wat doet de zorgsector

40% van de CO₂-uitstoot wordt geproduceerd door gebouwen. De zorggebouwen zoals woonzorgcentra, ziekenhuizen enzovoort, waar veel energie wordt gebruikt voor verschillende doeleinden, zijn verantwoordelijk voor een forse bijdrage aan dit percentage. Opvallend is dan ook dat er in de Nederlandse zorgsector nog weinig gebeurt op het gebied van duurzaamheid. Volgens TNO Centrum Zorg en Bouw kan de zorgsector tussen de 12 en 25 procent energie besparen. Dit komt overeen met een jaarlijkse gemiddelde kostenbesparing van € 115 miljoen en een CO₂-reductie van ongeveer 600 ton per jaar.

Wat doet WIJde zorg

WIJde zorg valt onder de organisaties die de verplichte EED moeten uitvoeren. Duurzaamheid staat bij WIJde zorg echter al langer op de agenda.

Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- De gebouwen hebben een hoge isolatiewaarde
- Verwarming door middel van lage temperatuurverwarming
- Gebruik van 'Groene Stroom'
- Warmte- en koudeopslag in de bodem
- Gescheiden warm water recirculatiesystemen
- Hoogwaardige techniek voor het koelen en verwarmen van de gebouwen
- Installaties worden 24 uur per dag op afstand gemonitord
- Toepassen van Ledverlichting
- Rieten dak zorgt voor extra isolatie (Emmaus)
- Zonnepanelen (Emmaus)

Locatie Emmaus

Daar waar WIJde zorg 10 jaar geleden nog 'pionierde' met technieken en methodes om de duurzaamheid te verbeteren, zijn er bij het laatste nieuwbouwproject Emmaus methodes toegepast die grotendeels zijn uitontwikkeld en zichzelf hebben bewezen op het gebied van energiebesparing, duurzaamheid en terugverdientijd.

Zonnepanelen

Zo zijn er op een dakoppervlakte van 312 m² 189 zonnepanelen geplaatst. Deze panelen leveren 45.000 KWh per jaar. Dit komt overeen met het energieverbruik van gemiddeld 13 vierpersoonshuishoudens. Ook wordt er hierdoor 23.670 kg minder CO₂ per jaar uitgestoten. De opgewekte energie die niet zelf wordt gebruikt, wordt verkocht aan de netbeheerder.

Zonnepanelen op het dak van Emmaus

Buitenkant nieuwbouwlocatie Emmaus

Groenlabel en subsidie

Het gebouw heeft het Groenlabel toegekend gekregen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Hiermee kon een Groenfinanciering worden verkregen wat een rentevoordeel heeft opgeleverd. Ook heeft de RVO een subsidie op de zonnepanelen toegekend.

De voordelen van duurzame technieken

WIJdeZorg voldoet ruimschoots aan haar duurzaamheidsambitie

- WIJdeZorg voldoet ruimschoots aan de criteria gesteld door de EED
- WIJdeZorg levert een positieve bijdrage aan het milieu
- WIJdeZorg vervult in de zorgsector een voorbeeldfunctie
- WIJdeZorg heeft met het Groenlabel een gunstige financiering gekregen
- WIJdeZorg heeft in haar gebouwen een optimaal binnenklimaat (wooncomfort)

- WIJdeZorg heeft installaties die 2x langer meegaan dan de conventionele installaties
- WIJdeZorg heeft haar energieverbruik drastisch verminderd

Hoe nu verder

WIJdeZorg zou kunnen volstaan met de verplichte vierjaarlijkse energieaudit (EED), maar neemt echter graag haar verantwoordelijkheid om meer te doen dan alleen de verplichte keuringen. Daarom nemen we deel aan de Green Deal!!

Green Deal

De regio Holland Rijnland, gemeenten, het milieuplatform, de omgevingsdiensten en enkele zorgorganisaties hebben met elkaar de Green Deal afgesloten en vinden zo de aansluiting bij het landelijk initiatief. Onderdeel van de Green Deal is een 'Milieuactieplan' dat de organisatie helpt om op meer punten dan alleen energiebesparing te verbeteren. Denk hierbij aan het gebruik van milieuvriendelijke materialen, het op orde hebben van afvalstromen, zuinige auto's voor de thuiszorg, zo min mogelijk 'vrachtwagenbewegingen' van leveranciers (one stop shopping), fietsgebruik stimuleren enzovoort.

De ondertekening

Op donderdag 1 december 2016 is locatie Emmaus opgeleverd. Op dezelfde dag heeft bestuurder Marja van der Valk namens WIJdeZorg de regionale Green Deal ondertekend.

Milieuactieplan

Vanaf januari 2017 gaan we starten met het 'Milieuactieplan'. We vragen een aantal medewerkers om deel te nemen aan de verschillende werkgroepen die dit plan gaan uitwerken.

Tot slot

We doen het goed, maar we gaan het nog beter doen. De maatregelen leveren niet alleen een financieel voordeel op, maar voor een niet onbelangrijk deel ook een bijdrage aan duurzaamheid en het milieu. Zo nemen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Simon Francken

Hoofd Algemene Zaken

Samenwerking Ipse de Bruggen en WIJdeZorg

Sinds kort is het restaurant in Kaleidoscoop in Nieuwkoop weer de hele dag open. Een perfecte plek om gezellig koffie te drinken of te lunchen. “Steeds meer bewoners en bezoekers weten de weg te vinden”, zegt Ron Sanders, manager wonen van locatie Nieuwkoop.

WIJdeZorg beheert vanaf de opening het restaurant in Kaleidoscoop. Onze medewerkers verzorgen tussen de middag de warme maaltijden. Daarnaast ondersteunen zij de vrijwilligers van SKN (Stichting Kulturhuis Nieuwkoop) bij de catering van activiteiten die in het restaurant worden georganiseerd. Inmiddels weten ook steeds meer clubjes van WIJdeZorg de weg naar het restaurant te vinden: gezellig samen koffie drinken of knutselen, of even napraten na de gymnastiek. Sinds 3 oktober jl. krijgen de medewerkers van WIJdeZorg hulp van de cliënten van de vakgerichte

Enthousiast over de nieuwe werkplek!

dagbesteding van Ipse de Bruggen. Dankzij deze samenwerking kunnen bewoners en bezoekers nu op weekdays tussen 9.00 en 16.00 uur drankjes en gerechten van de kleine kaart bestellen.

Theehuis

De cliënten van Ipse de Bruggen brengen veel ervaring mee. Afgelopen tien jaar runden ze samen met hun begeleiders Theehuis de Noordhoek in Noorden, maar deze locatie is onlangs gesloten. “Het theehuis had veel vaste bezoekers”, vertelt Ron. “Zij vinden gelukkig gemakkelijk de weg naar ons restaurant en zijn heel positief over de locatie.”

Dagelijks helpen zo'n vijf cliënten van Ipse de Bruggen mee in het restaurant. Ze werken onder begeleiding van hun eigen begeleiders en een medewerker van WIJdeZorg. Naast koffie, thee en drankjes serveren ze gerechten van de kleine kaart, zoals soep en belegde broodjes. Natuurlijk is er ook de vermaarde appeltaart – een begrip voor de bezoekers van het voormalige Theehuis de Noordhoek. “Echt onze specialiteit”, aldus begeleidster Joke Carlier van Ipse de Bruggen. “Klanten bestellen bij ons ook regelmatig taarten voor een verjaardag of een feestje. Misschien een idee voor bewoners van Kaleidoscoop, wanneer ze visite krijgen? Desgewenst komen we de taart graag even afleveren. Een halve taart kan natuurlijk ook, wanneer een hele taart wat veel is.”

Kennismaking

Op 12 september jl. brachten cliënten en begeleiders van Ipse de Bruggen een kennismakingsbezoek aan het restaurant. Samen met – onder anderen - de directeur van WSN en de betrokken managers van WIJdeZorg dronken ze koffie, waarbij ze zelfgebakken cakejes presenteerden. Ze kregen een rondleiding door de keuken en namen een kijkje achter de bar.

in restaurant Kaleidoskoop

De vermaarde zelfgebakken appeltaart

Iedereen bleek heel enthousiast over de nieuwe werkplek, al is het natuurlijk best even wennen. “Ons theehuis was kleiner, dit restaurant is een stuk groter”, aldus Daniëlle.

Ans zag het direct helemaal zitten. “Het zal wel even zoeken wezen”, lacht ze, “maar onze appeltaarten blijven we op dezelfde manier bakken.” Berend wist eerst even niet wat hij ervan moest vinden, maar was na de rondleiding door de keuken helemaal om en poseerde met een brede glimlach bij de tap achter de bar. Ook Dion, Jan, Vicente en André reageerden enthousiast: “Leuk om hier te komen werken!”

Meer reuring

Inmiddels is de samenwerking tussen WIJdeZorg en Ipse de Bruggen alweer een paar maanden een feit en de ervaringen zijn heel positief. “Het gaat fantastisch”, vindt Ron. “Er is meer reuring, we merken dat het hier veel meer gaat leven. Naast bewoners en bezoekers van Kaleidoskoop krijgen we ook steeds meer mensen uit de omgeving over de vloer. Bewoners van de tegenovergelegen Vijverhof bijvoorbeeld komen hier graag koffie drinken. Voor bezoekers van bewoners van de gesloten afdelingen van locatie Nieuwkoop hebben de verruimde openingstijden een toegevoegde waarde. Als ze er met hun familielid of bekende even op uit willen voor een kop koffie of een drankje, kan dat nu heel gemakkelijk dicht in de buurt.”

Loop eens binnen voor een heerlijke kop koffie met een stuk overheerlijke appeltaart!

Voor de cliënten van Ipse de Bruggen was het een behoorlijke overgang: een andere omgeving, grotere loopafstanden en veel nieuwe gezichten. Gelukkig voelden ze zich al snel steeds meer op hun gemak. WIJdeZorg is heel blij met hun inzet. Ron: “Kijk bijvoorbeeld naar de activiteiten die we voor locatie Nieuwkoop organiseren, zoals soos of puzzelen. Nu de cliënten van Ipse de Bruggen het serveren van koffie en dergelijke voor hun rekening nemen, kunnen onze vrijwilligers veel meer aandacht aan de bewoners besteden.”

Kleine kaart en meer!

Dankzij de samenwerking met Ipse de Bruggen kan het restaurant naast de kleine kaart ook maatwerk leveren. “Denk bijvoorbeeld aan een high tea of boerenbroodmaaltijd met soep en salade”, zegt Ron. “Als je het van tevoren afstemt, zorgen wij dat het voor elkaar komt.”

Wilt u meer informatie? Bel 088-209 17 25. Via dit telefoonnummer kunt u natuurlijk ook de Ipse de Bruggen appeltaart bestellen!

Cliënten van Ipse en medewerkers WIJdeZorg in de keuken van Kaleidoskoop

Laatste-zorgmedewerker Nel van der Meer:

‘Heel belangrijk om familieleden te betrekken bij de laatste zorg’

Nel van der Meer, medewerkster thuiszorg bij de Aarhoeve, is al jaren laatste-zorgmedewerker bij de St. Barbaravereniging in haar woonplaats Leimuiden. “Het geven van laatste zorg vind ik heel mooi om te doen.”

Als meisje van twaalf wist Nel het al zeker: later wilde ze werken in de ouderenzorg. In september 1968 begon ze in de toen n et geopende Aarhoeve. “Als leerling van de huishoudschool heb ik de nieuwbouw nog helpen schoonmaken”, aldus Nel. Ze volgde diverse opleidingen, waaronder de opleiding bejaardenverzorgende en bleef altijd in de Aarhoeve werken. Alleen na de geboorte van haar kinderen was ze zes jaar thuis. Behalve als verzorgende werkte Nel ook een periode als teamleider. De laatste tijd maakt ze deel uit van het thuiszorgteam.

Laatste zorg

In de eerste jaren dat Nel in de Aarhoeve werkte, was het verlenen van laatste zorg echt een taak van de zusters van ‘De Voorzienigheid’, die het verzorgingshuis destijds bestierden. “Ook familieleden werden er niet of amper bij betrokken”, aldus Nel. “Het waren heel andere tijden. Later, als gediplomeerde, kwam ik steeds meer in de gelegenheid om laatste zorg te bieden. Ik heb het altijd heel waardevol gevonden dat ik dit kon doen.”

Tegenwoordig valt de laatste zorg niet meer onder het takenpakket van de verzorgende, maar onder de verantwoordelijkheid van de uitvaartverzorgers. Veel verzorgenden vinden dat jammer, aldus Nel. “Ze zouden het graag zelf doen, het is de afronding van een zorgproces van vaak vele jaren.”

Vrijwilligers

Sinds een jaar of twaalf verleent Nel laatste zorg als vrijwilliger van de Barbaravereniging, verbonden aan de katholieke kerk in Leimuiden. “Begrafenisondernemers hebben een lijst met de namen van de vrijwilligers. Als ze me bellen en ik ben in de gelegenheid, dan kom ik.

Nel van der Meer

Vaak bij mensen thuis, maar bijvoorbeeld ook in de Aarhoeve. Overigens werk ik nooit in mijn eentje – we verlenen altijd met twee vrijwilligers laatste zorg. Samen met de protestantse begrafenisvereniging hebben we een team van zo’n twintig medewerkers.”

Rekening houden

Nel vraagt altijd of familieleden willen helpen bij de laatste zorg. “Soms zeggen ze nee, terwijl ze het eigenlijk toch wel zouden willen. Misschien hebben ze net dat zetje nodig. Het is vaak zo onbekend voor hen en ze zitten natuurlijk vol emoties. Ik vind het belangrijk om hen bij de verzorging van hun dierbare te betrekken, want het is iets wat je niet over kunt doen.” Bij de verzorging probeert Nel zo goed mogelijk rekening te houden met de wensen. “Een speciale zeep of lievelingsluchtje, het haar op een bepaalde manier, de favoriete kleding die zo bij de overledene paste: het zijn karakteristieke dingen, die je als vreemde niet kunt weten. Ook daarom is het heel goed om de familie zoveel mogelijk te betrekken bij de laatste zorg.”

“Vroeger werden familieleden niet of amper betrokken bij de laatste zorg. Het waren heel andere tijden.”

Hobby toneelspelen

‘We hebben altijd zo’n lol tijdens de repetities!’

Trees Gembey en Helma Volwater, medewerkers van locatie Jacobus, zijn al vele jaren lid van hun plaatselijke toneelvereniging. Een heerlijke hobby, die veel tijd vraagt. “Voor de uitvoering van november is het vanaf de zomer leren en repeteren.”

Trees Gembey

Trees is 47 jaar lid van VIOS in Oude Ade en Helma speelt alweer 25 jaar bij Zolderkolder in Hoogmade. Gemiddeld spelen de verenigingen twee stukken per jaar. VIOS, dat een groot aantal jeugdleden heeft, maakt daarnaast jaarlijks een voorstelling met de jeugd. Tijdens de repetitieperiodes is er volop voorpret. “We hebben altijd zo’n lol tijdens de repetities”, zeggen Trees en Helma. “En dan natuurlijk doorgaan tot diep in de nacht!”

Speciale productie

Zolderkolder koos afgelopen seizoen voor ‘De beautysalon van tante Bella’. “Kluchten doen het altijd goed”, zegt Helma. “Onze regisseur zou best eens een serieus stuk willen regisseren, maar het publiek wil achteroverleunen en lachen.”

VIOS, dat dit jaar haar vijftigjarig jubileum viert, maakte de film ‘Alles is theater’. “Een speciale productie, compleet in eigen beheer”, aldus Trees. “Een paar leden schreven het script, de regie was in handen van een lid dat de Filmacademie doet en mijn zoon verzorgde het licht en geluid. We hebben ook hier in Jacobus opnamen gemaakt.”

Thuis en uit

Behalve de halfjaarlijkse voorstellingen in hun eigen dorp spelen de toneelverenigingen ook op andere plekken.

Trees: “We spelen bijvoorbeeld in verzorgingshuizen. Afgelopen jaren hebben we ook verschillende keren opgetreden in Jacobus. Daarnaast hebben we een avondprogramma met liedjes en sketches uit de oude doos, dat spelen we tot in Amsterdam.” Helma: “Wij organiseren speciale zaterdagmiddagen voor ouderen, met gratis koffie en een borrel. Leden van onze vereniging worden daarnaast ook wel ingehuurd voor optredens tijdens speciale gelegenheden, zoals het Bloemencorso van Rijnsburg. Daar hebben ze regelmatig stand-ins nodig.”

Echt kicken

In de afgelopen decennia speelden Trees en Helma veel grote rollen, maar inmiddels doen ze het wat rustiger aan. “Het leren van een grote rol wordt moeilijker als je ouder wordt”, zegt Helma. “Je slaat het niet meer zo goed op.” Trees richt zich meer en meer op souffleren: “Leuk om te doen en je zit niet in de zenuwen.” Ook helpt ze bij het regisseren van jeugdvoorstellingen. Helma souffleerde juist in haar eerste jaren als lid van de vereniging. “Ik moest er niet aan denken om zelf op het toneel te staan”, lacht ze. Toen kwam er een nieuwe regisseur, die geen souffleur wilde, maar wél een leuke rol voor haar had. “Eerst vond ik het verschrikkelijk, maar inmiddels kan ik mijn plankenkoorts goed de baas. En zodra ik op het toneel sta, vind ik het echt kicken!”

Helma Volwater

Nymphaea Eiland

Herman den Beer kweekt de prachtigste waterlelies

Opgeleid als automonteur koos Herman den Beer (69) al snel voor zijn grote passie: hij werd bloemenkweker. Vanaf de jaren '80 richtte hij zich steeds meer op het kweken van waterlelies. Zijn kwekerij Nymphaea Eiland in Noorden voorziet particulieren en hoveniers van de prachtigste exemplaren.

Achter het huis van Herman en zijn vrouw, kunstenares Jeanne Johns, ligt een grote, diepe tuin. Hier kweekt hij in een viertal lange, ondiepe bakken zijn waterlelies en verschillende zuurstofplanten zoals fonteinkruid en gele plomp. Ook in de sloot langs de tuin groeien prachtige soorten lelies. Een kas biedt ruimte aan enkele tropische waterlelies en een aantal minisoorten, de zogenoemde Pygmea's. De tuin grenst direct aan een beschermd gebied van Natuurmonumenten: 1800 hectare riet en water in de Nieuwkoopse Plassen. Een klein paradijs, gewoon in Noorden.

Poldermensen

Herman woont in het huis waar hij opgroeide als jongste van zes kinderen. "We waren echte poldermensen. Mijn vader was broodvisser en rietsnijder, en had een groentekwekerij. Als jongen werkte ik veel bij bloemenkwekers in de buurt. Na de technische school ging ik aan de slag als automonteur, maar mijn hart lag echt bij de bloemen. Ik begon mijn eigen kwekerij en volgde bijscholing. Jarenlang verbouwde ik hier en op een stuk huurgrond monnikskappen, irissen en zuidenwindlelies. Van een vriend kreeg ik een stek van de rode waterlelie, die ik plantte in de sloot voor ons huis. Die plant vormde de prachtigste bloemen en al snel hoorde ik steeds vaker de vraag of ik deze lelies ook verkocht. En zo is het begonnen."

Nymphenbloemen

In het oude Griekenland werden de waterlelies aan de Nymphen gewijd. Hier ligt de oorsprong van hun botanische naam, Nymphaea.

Winterharde waterlelies

Nymphaea Eiland legt zich toe op het kweken van winterharde variëteiten. "In de Nieuwkoopse Plassen vind je hele velden van de Nymphaea Alba ofwel de witte waterlelie", vertelt Herman. "In de jaren '80 heb ik ze in de sloot naast het huis geplant, zodat ik er stekken van kon maken."

Herman laat jonge stekken waterlelie wortelen in potten met zeeklei en plant ze daarna over in manden van 30x30 centimeter. In totaal kweekt hij zo'n tien winterharde variëteiten, waaronder bijvoorbeeld de 'Colonel A.J. Welch', een gele, snelgroeiende waterlelie. Hermans favoriet is de rode variëteit James Brydon, waarmee het allemaal begon. "Die verkopen nog altijd het beste", zegt hij. "De meeste mensen kiezen overigens voor rode, roze of witte waterlelies. De kleur geel past vaak toch wat minder in de vijver." Rond het jaar 2000 beleefde de verkoop van waterlelies een absolute top, maar tegenwoordig doet Herman het wat rustiger aan en kweekt hij alleen nog voor particulieren en hoveniers. Op zijn 62^e is hij gestopt met zijn bloemenkwekerij. "Met de waterlelies ga ik door, gewoon voor mijn plezier!"

Meer weten? Kijk eens op www.waterlelies.nl

OUDE TIJDEN, NIEUWE TIJDEN

Hilarisch toneelstuk over het 'oude' Emmaus

Op 4 en 5 november jl. speelden medewerkers en vrijwilligers 'Oude tijden, nieuwe tijden', een hilarisch toneelstuk over de geschiedenis van het 'oude' Emmaus. Het publiek genoot!

Medio februari neemt locatie Emmaus de recent opgeleverde nieuwbouw in gebruik. De aanstaande verhuizing inspireerde activiteitenbegeleidster Tineke Cupido tot het schrijven van een toneelstuk, dat in acht scènes verhaalt over de plek waar ooit Romeinen en later Spanjaarden heersten, waar geuzen vochten en boeren ploeterden, en waar familie De Boer het eerste bejaardenhuis van Zoeterwoude mogelijk maakte. De laatste scène speelt zich af in 2017, in het restaurant van het nieuwe Emmaus. De vermakelijke gebeurtenissen op het toneel worden vanaf de zijlijn becommentarieerd door twee grumpy old ladies, hetgeen de hilariteit nog verder verhoogt.

Groot enthousiasme

Tineke had het idee voor het toneelstuk al begin dit jaar in het hoofd, maar pas in augustus dook ze in de geschiedenisboeken en begon ze te schrijven. "Ik had er zoveel plezier in!", vertelt ze. "Soms schoot ik bij het schrijven gewoon zelf in de lach." Voor de uitvoering kon ze rekenen op een aantal medewerkers die ook eerder meespeelden in toneelstukjes in Emmaus. "Het heeft iedereen heel wat vrije tijd gekost, maar het enthousiasme was groot", aldus Tineke. "We hebben negen keer gerepeteerd. Al improviserend hebben we nog verschillende anekdotes toegevoegd." Het toneelstuk was zorgvuldig afgestemd op een

Restaurant anno 1980 met o.a. zuster Jovita

Gezin De Boer

behoorlijk divers publiek, bestaande uit bewoners, medewerkers en vrijwilligers. Tineke: "Ook als je het verhaal hier en daar niet helemaal kon volgen, kon je genieten van de kleurrijke tafereelen op het toneel. De twee pauzes zorgden voor een goede spanningsboog."

Overgebleven pallets

Het in beeld brengen van de geschiedenis vroeg natuurlijk ook de nodige inspanningen en creativiteit op het gebied van kleding, grime en rekvisieten. "De kleding kwam van onze eigen zolders en van de toneelclub in Zoeterwoude", vertelt Tineke. "Het decor is gebouwd door twee vrijwilligers. Zij gebruikten hiervoor onder meer overgebleven pallets van de bouwplaats van het nieuwe Emmaus. De driepoot waaraan de pot met hutspot hing, leende een van hen uit de tuin van zijn buurman. Op de achtergrond projecteerden we met een beamer afbeeldingen en foto's uit de verschillende periodes. Dat bracht de geschiedenis nog eens extra in beeld."

Weemoed

Het publiek heeft het toneelstuk met groot enthousiasme ontvangen. Op vrijdag 4 november werd gespeeld voor bewoners en medewerkers, op de zaterdag erna voor Emmaus' vele (90!) vrijwilligers, bij wijze van dank voor hun trouwe inzet. Bij spelers en publiek was ook wel weemoed te beluisteren om het naderende afscheid van het oude, vertrouwde gebouw. "Nu zie je elkaar hier elke dag in de grote ruimte, maar met drie huiskamers PG en een huiskamer Somatiek wordt dat heel anders", aldus verschillende verzorgenden. "Het is best een verandering, maar we gaan ervoor met z'n allen!"

Winterse drankjes

De dagen zijn kort, koud en vaak grijs, maar binnen maken we het warm en gezellig. Zet bijvoorbeeld eens een lekker winters drankje op tafel!

Bisschopswijn

1 fles volle rode wijn	1 steranijs
2 sinaasappels	1 stukje foelie
10 kruidnagels	Mespuntje ketoembar
2 kaneelstokjes	100 gram rietsuiker

Boen de sinaasappels goed schoon, snij ze door de helft en steek de kruidnagels in de sinaasappels. Doe de sinaasappels in de wijn, samen met de andere ingrediënten en breng het geheel tegen de kook aan. Laat de bisschopswijn minstens een uur zachtjes trekken.

Romige Mexicaanse choco

250 ml slagroom	6 el rietsuiker
600 ml volle melk	¼ tl kaneelpoeder
150 gr donkere en pure chocolade, geraspt	¼ tl speculaaskruiden
3 el cacao poeder	Mespuntje chilipoeder

Klop de slagroom met 2 eetlepels suiker bijna stijf.

Doe de overige suiker, het chocoladeraspel en een scheutje melk in een pan en laat de chocolade smelten.

Roer daarna de overige melk erdoor en voeg de kruiden toe.

Warm de chocolademelk goed door zonder deze aan de kook te brengen. Serveer met een flinke toef slagroom.

Woordzoeker

A	F	B	E	I	T	E	L	E	N	T	E	M	A	A	N	D	
R	R	W	O	T	O	I	L	E	T	Z	E	E	P	E	K	K	
M	U	I	E	P	U	F	R	A	N	E	K	E	R	M	I	S	
E	I	N	T	K	R	O	G	E	M	E	N	E	R	K	N	O	
N	T	K	I	K	K	I	J	L	E	K	A	M	S	N	O	N	G
W	S	E	L	R	A	E	Z	M	S	E	R	A	B	E	O	E	
I	J	L	L	E	I	S	A	R	E	R	C	L	I	O	O	M	B
K	A	M	F	N	E	S	H	C	N	P	H	D	L	S	R	E	
H	O	E	A	K	R	K	G	C	G	G	M	R	R	L	O	D	
Z	A	R	T	E	A	A	E	A	S	O	E	A	A	A	O	E	
A	L	K	D	L	D	W	A	N	T	E	N	N	E	P	K	L	
B	D	L	E	E	D	R	O	O	E	B	G	G	E	E	T	E	
A	E	N	B	N	D	E	B	A	R	K	E	R	E	N	K	N	

- AFBEITELLEN
- AMARILLO
- ANTENNE
- ARMENWIJK
- BEDELEN
- BEDTAFEL
- BEOORDEELD
- CREMEREN
- DAGCREME
- DEBARKEREN
- DOPER
- DRAAGPLANK
- DRANG
- ELDERS
- ETENSBORD
- FRANEKER
- FRUITSLA
- GEBEDEL
- GEMENER
- GESCHAAKT
- GESCHRAPT
- HAKEN
- KERMIS
- KLEIKUIL
- KLIKEN
- MOORMONNIK
- KRINKELEN
- LENTEMAAND
- MECCANO
- OMDOEN
- ONSMAKELIJK
- OPRIJZEN
- RANSEL
- SLAPEN
- TOILETZEEP
- WANTEN
- WEKKER
- WINKELMERK
- ZENGEN
- ZOMERKOREN

OPLOSSING?

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

De oplossing van de woordzoeker uit WIJ 22 is:
Levensgezel

De winnares is Janneke van der Plas, werkzaam bij de apotheek tegenover locatie Rhijndael. In de apotheek ligt ook altijd het WIJ magazine en Janneke vond het leuk om een keer de puzzel te maken. Ze was heel blij met haar bos bloemen.

De oplossing van de Woordzoeker kunt u vóór 1 februari 2017 sturen naar:
Redactie WIJ
Postbus 66
2380 AB Zoeterwoude
of mailen naar:
wij-redactie@wijde zorg.com

Mevrouw Den Horder was schoonheidsspecialiste

‘Niet schrobben, want je legt de rimpels er zelf in!’

Bijna 25 jaar had mevrouw Den Horder-Bruin haar eigen schoonheidssalon in Woubrugge. Enthousiaste mond-tot-mondreclame zorgde voor een drukke praktijk. “Hele straten waren klant bij mij.”

Mevrouw Den Horder is Rotterdamse van geboorte, maar woont sinds haar meisjesjaren in Woubrugge. “Ik was negen jaar toen de oorlog begon en woonde bij mijn opa en oma. Ons huis werd bij het bombardement vernield en we verhuisden naar een plek vlakbij de Maasbruggen. Daar was het om de haverklap luchtalarm; we zaten bijna elke avond met ons vluchtkoffertje op de gang. Mijn opa besloot dat het zo niet langer ging en huurde een huisje op het platteland, in Woubrugge. Helaas heeft mijn oma dat niet meer meegemaakt, want op de dag van de verhuizing stierf zij aan een hartaanval. Ik ben altijd in hetzelfde huisje blijven wonen: eerst met mijn opa, later met mijn man.”

Een eigen vak

Na de middelbare school zorgde mevrouw Den Horder voor haar zieke opa. Hij overleed ongeveer een jaar nadat ze was getrouwd. Jaren later, ze was een jaar of 36, kwam ze voor het eerst bij een schoonheidsspecialiste. “Ik wist meteen: dit is wat ik wil!”, zegt ze. “Het leek me heerlijk om een eigen vak te hebben. Ik bedacht, als ik het nu niet doe, dan doe ik het nooit.”

Mevrouw Den Horder-Bruin

Mevrouw Den Horder koos voor een avondopleiding bij een schoonheidsinstituut in Den Haag, behaalde in twee jaar haar diploma's en begon haar eigen salon thuis in het bovenkamertje.

“Het was klein, maar iedereen vond het er gezellig”, lacht ze. Haar klantenkring groeide snel. “Vooral door mond-tot-mondreclame. In al die jaren heb ik maar één keer een advertentie in het Witte Weekblad gezet.” Bruidsmake-up, huidverzorging, manicure, lichaamsmassage, ze deed het allemaal. “Bruidjes gingen eerst naar de kapper en kwamen dan met de rollers in hun haar naar mij toe”, vertelt mevrouw Den Horder. “Natuurlijk was het merendeel van mijn klanten vrouw, maar ik behandelde ook wel jongens met jeugdpuistjes. Die jongens luisterden overigens nog wel het beste naar mijn adviezen!”

Niet schrobben!

Het waren drukke jaren. “Veel klanten vonden het fijn om 's avonds langs te komen. Doordeweeks werkte ik elke dag wel tot half tien.” Rond haar 60^e gooide reuma roet in het eten en moest mevrouw Den Horder afscheid nemen van het werk dat ze altijd met zoveel plezier had gedaan. Na het overlijden van haar man, nu elf jaar geleden, verhuisde ze naar Woudsoord. De reuma kluistert haar aan haar rolstoel, maar je ziet haar vroegere professie in alles terug: prachtig haar, een mooie teint en fraai gelakte nagels.

Wat zijn haar belangrijkste schoonheidstips? “Altijd dag- en nachtcrème gebruiken, make-up verwijderen voor het slapengaan en alle handelingen vooral heel zachtjes uitvoeren, dus niet schrobben. Echt, je legt de rimpels er zelf in!”

“Bruidjes gingen eerst naar de kapper en kwamen dan met de rollers in hun haar naar mij toe”

Evenementen Nieuwkoop

Vrijdag 30 december 2016
Aanvang: 21.00 uur

Pubquiz

De quiz staat in het teken van 'Oud.... en Nieuw!'
Deelname met groepjes van min. 4 tot max. 6 pers.
De kosten bedragen € 5,00 per persoon.
Aanmelden: <http://bit.ly/2eCEQ9y>

De kaartverkoop is gestart.

Locatie: Café Parola
Langeraarweg 37, Langeraar

Evenementen Kaag en Braassem

Zondag 22 januari 2017
Aanvang: 14.30 uur

Familietheater

De 100-jarige man die uit het raam krom en verdween.
Sven schommelt in het park. Dan loopt een oude man voorbij, zonder jas, op pantoffels. In de war? Hij is ontsnapt uit het bejaardenhuis. Zo beginnen de wonderlijke avonturen van de 100-jarige man.

Theater voor de leeftijd vanaf 7 jaar.

Locatie: Saskia van Uylenburchlaan 1,
Oude Wetering

Evenementen Alphen aan den Rijn

Zondag 19 februari 2017
Start tussen 10.00 en 12.00 uur

Zegerplasloop

Diverse afstanden, van 400 meter tot 20 kilometer.

Locatie: AAV 36
Sportlaan 6,
2406 LD Alphen aan den Rijn

Evenementen Zoeterwoude

Vrijdag 27 januari 2017
Aanvang: 20.00 uur (de kerk is open vanaf 19.30 uur)

Orgelconcert 'by Candlelight'

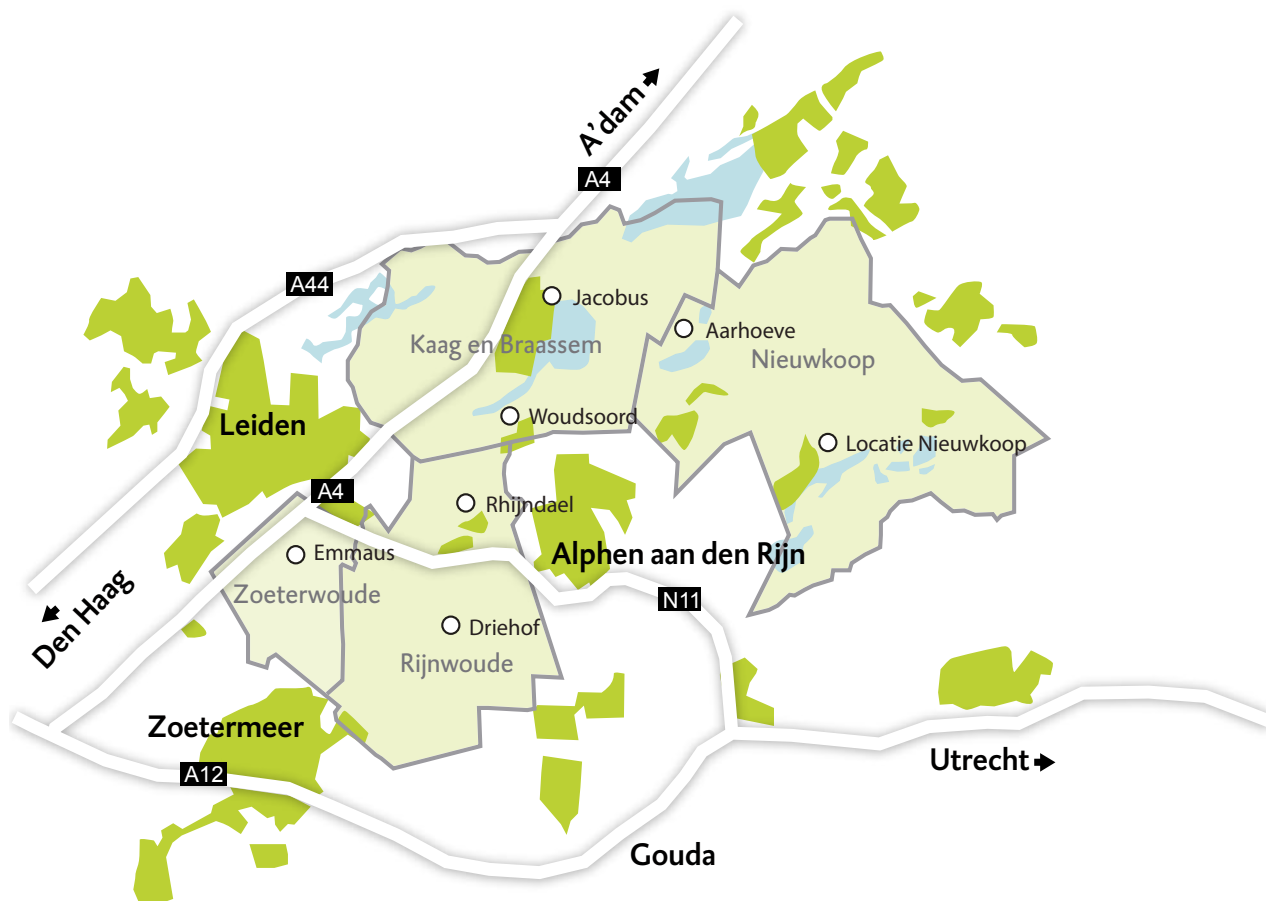
Door Cor Ardesch

Locatie: Dorpskerk, Dorpsstraat 17
2381 EK Zoeterwoude

Info: orgelconcerten.kerkvanzoeterwoude.nl

Zeven **zorg**locaties bij u in de buurt

wijde**zorg**

Zoeterwoude

Emmaus / Centraal kantoor

📍 Bennebroekweg 1
✉ 2381 BS Zoeterwoude
@ info@wijdezorg.com

Alphen aan den Rijn

Rhijndael

📍 Europasingel 2
✉ 2396 EM Koudekerk aan den Rijn

Driehof

📍 Dorpsstraat 27
✉ 2391 BB Hazerswoude Dorp

Kaag en Braassem

Jacobus

📍 Saskia van Uylenburchlaan 1
✉ 2377 CR Oude Wetering

Woudsoord

📍 Weteringpad 3
✉ 2481 AS Woubrugge

Nieuwkoop

Aarhoeve

📍 J.M. Halkesstraat 33
✉ 2461 RT Ter Aar

Locatie Nieuwkoop

📍 De Verbinding 48
✉ 2421 EX Nieuwkoop